

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทยมีปัญหาย่อยมากมายที่ท้าทายต่อ พุทธจริยศาสตร์อย่างมาก ปัญหาทางพุทธจริยศาสตร์ที่เกิดขึ้นมานั้นเกิดจากมนุษย์ที่มีความเชื่อที่แตกต่างกัน บางคนอาจเป็นชาวพุทธ บางคนอาจเป็นชาวคริสต์ บางคนอาจเป็นชาวมุสลิม บางคนเป็นมาร์กซิส และบางคนไม่นับถือศาสนาใดเลย “รศ.ดร. สมภาร พรมทา” ได้กล่าวถึงปัญหาจากทัศนะของพุทธศาสนาที่มีต่อปัญหาทาง จริยศาสตร์ที่สำคัญคือ ปัญหาโสเภณี ปัญหาการทำแท้ง และปัญหาการฆ่าด้วยความหวังดี (การุณยฆาต)^๑ “พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต)” ได้กล่าวถึงปัญหาทางจริยศาสตร์ว่า ปัญหาเพศสัมพันธ์(ข่มขืน) เป็นปัญหาในสังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบัน นับวันดูเหมือนจะมีความสับสนรุนแรงและทวีปริมิตเพิ่มมากขึ้นไปมากกว่าเก่า^๒ และยังมีปัญหาการฆ่าตัวตายหรือการทำอัตวินิบาตกรรม ซึ่งผลของปัญหามาจากระบบเศรษฐกิจที่ล่มสลาย บ้างผิดหวังจากความรัก บ้างถูกบีบคั้นจากสังคมและครอบครัว บ้างปัญหาสุขภาพ^๓ เป็นต้น “ไชยยศ เหมรัชตะ” ได้กล่าวถึงปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาทางจริยธรรมที่มีความรุนแรง และมีผลกระทบกระเทือนต่อความมั่นคง ต่อความสงบเรียบร้อยของประเทศ และศีลธรรมอันดีของประชาชน ตลอดจนถึงทางด้านเศรษฐกิจอีกด้วย^๔ “นายศักดิ์ชัย อนันต์ศรีชัย” ได้กล่าวถึงปัญหาการโคลนนิ่งมนุษย์ นับว่าเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ท้าทายต่อระบบศีลธรรมจริยธรรมอย่างมากเพราะว่าการเกิดของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นมาเพราะเหตุแห่งกรรม ดังที่มาในคัมภีร์ มหากรรมวิงค์สูตรว่า “สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตนเอง มีกรรมเป็นทายาท มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์

^๑ สมภาร พรมทา, พุทธศาสนากับปัญหาจริยศาสตร์โสเภณี ทำแท้ง และการุณยฆาต, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘), คำนำ.

^๒ พระศรีปริยัติโมลี (สมชัย กุศลจิตโต), พุทธศาสตร์ร่วมสมัย, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก, ๒๕๔๗), หน้า ๖๔.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘๖.

^๔ ไชยยศ เหมรัชตะ, “ปัญหายาเสพติด: การศึกษาและวิเคราะห์ในแง่ของกฎหมาย”, นิติศาสตร์มหาบัณฑิต, (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕)

มีกรรมเป็นที่พึงอาศัย กรรมย่อมจำแนกสัตว์ทั้งหลายให้เลวและดีต่างกัน”^๕ ส่วน สังคีต ปรียรังสรรค์ ได้กล่าวว่า กิจกรรมส่วนใหญ่ที่สร้างความเสียหายส่วนตัว และมีการ ถกเถียงในเรื่องของผลกระทบต่อสังคม กิจกรรมเหล่านี้ก็คือ ภาพยนตร์ต่าง ๆ เช่น หว่ยใต้ดิน การเล่นพนันในบ่อน และการพนันฟุตบอล เป็นต้น^๖ ปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาเบื้องต้นนี้เป็น ปัญหาที่ทำลายต่อระบบของศีลธรรมจริยธรรมทั้งสิ้น แต่ในที่นี้ ผู้วิจัยจะขอกล่าวถึงปัญหาการ พนันที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะเรื่องการพนันหวย ลอตเตอรี่ หว่ยใต้ดิน หวยบนดิน (หวยออนไลน์หรือหวยตู้) ที่นับว่าเป็นการพนันชนิดหนึ่งเช่นกัน ซึ่งจะขอกล่าวถึงการพนันต่าง ๆ พอเป็นสังเขปต่อไป

การพนันเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณ นับตั้งแต่ชาวอินเดีย สมัยโบราณนั้นจะชอบเล่น “สกา” ผู้ที่ชอบเล่นสกาหรือการพนันก็จักถูกกล่าวหาว่า “กลี” เข้าสิง (ผีพ่นเข้าสิง) แม้แต่ในการประกอบพิธีกรรมบางพิธี เช่น พิธีเตรียมไฟบูชา พิธีราชสุยะ นอกจากนี้ บ่อนการพนันที่สร้างขึ้นโดยถูกต้องตามกฎหมายบ้านเมืองก็นับว่าเป็นสถานที่ควบคุม อาชญากรรมด้วย ในวรรณคดีบาลี มีนักการพนันที่เป็นกษัตริย์และพระโพธิสัตว์ปรากฏอยู่หลาย เรื่อง เช่น พระเจ้าพรหมทัตในเรื่องกาชาดชาดก พระเจ้าคัมพรราชในเรื่องสุสันธิชาดก พระเจ้าธนชัยโกรพยในเรื่องวิรุทธชาดก นักการพนันที่เป็นพระโพธิสัตว์ไม่ปรากฏพระนาม เช่น ในเรื่องอันทกุตชาดก และลิตตชาดก เป็นต้น ในวรรณคดีสันสกฤต ผู้ที่เล่นการพนัน เป็นเช่นเดียวกับผู้ติดยาเสพติดย่อมตกอยู่ในอำนาจของยาเสพติด นักการพนันก็เช่นกันก็มี ความรู้สึกติดใจในการเล่นการพนันเช่นกัน เมื่อมีความรู้สึกอยากเล่นการพนัน นักพนันก็ไม่สามารถหักห้ามใจตนเองได้ ซึ่งในคัมภีร์พระเวทมักกล่าวถึงนักพนันที่มีจิตใจอ่อนแอ ไม่สามารถ เอาชนะความอยากเล่นการพนันได้” ดังนั้นการพนันมีการพัฒนามาโดยตลอดจนมาถึงปัจจุบัน

การพนันในสังคมไทยนั้นก็มีมาช้านานเช่นกัน ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากชาวจีนที่เดินทาง มาประกอบการค้าขายในประเทศไทย จากจดหมายเหตุ กับพงศาวดารไทย พบว่าการเล่น “ถั่ว” เกิดขึ้นก่อนรัชสมัยของพระร่วงได้ครองกรุงสุโขทัย ซึ่งมีการเล่นพนันหลากหลายมากขึ้นเป็น ลำดับ การเล่น “โป” เกิดขึ้นมาในสมัยของสมเด็จพระมหาจักรพรรดิ แห่งกรุงศรีอยุธยา การเล่น

^๕ นายศักดิ์ชัย อนันต์ศรีชัย, “พุทธจริยศาสตร์ต่อการโคลนนิ่งมนุษย์”, สารนิพนธ์พุทธศาสตร์ มหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘)

^๖ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต ปรียรังสรรค์ นวลน้อย ตรีรัตน์, หว่ย ช่อง บ่อน ยาบ้า เสริมลูกจอก กฎหมาย กับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ ซิลค์เวอร์บูกส์, ๒๕๔๑), หน้า ๘๕.

^๗ นาย รัตน์ สนั่นแก้ว, “การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องการพนันในวรรณคดีสันสกฤตและวรรณคดีบาลี”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย, (มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๐)

หอยนั้นเกิดขึ้นมาในสมัยของ พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่ง กรุงรัตนโกสินทร์ การพนันก็ได้แพร่หลายมากขึ้น จนในที่สุดก็ได้เกิดเป็น “บ่อนเบี้ย” และมีการ เก็บอากรบ่อนเบี้ยขึ้น ซึ่งจากหลักฐานไม่ปรากฏแน่ชัดว่าเริ่มมีมาตั้งแต่เมื่อใด แต่สันนิษฐานว่า บ่อนเบี้ยและอากรบ่อนเบี้ยน่าจะมีขึ้นในช่วงรัชกาลของ สมเด็จพระเพทราชา หรือพระเจ้าเสือ หรือพระเจ้าท้ายสระ พระองค์ใดพระองค์หนึ่ง หรือในระหว่างปี พ.ศ.๒๒๓๑ – ๒๒๓๕ นั่นเอง ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้ยกเลิกอากร บ่อนเบี้ยให้หมด โดยการลดบ่อนใหญ่ ๆ ในกรุงเทพฯ เสียก่อนพร้อมกับบ่อนย่อย ๆ อีกจำนวน มาก การดำเนินการยกเลิกบ่อนเบี้ยจึงต้องใช้พระราชอุตสาหะเป็นเวลานาน และได้ดำเนิน สืบทอดไปถึงรัชสมัยของ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว การยกเลิกบ่อนเบี้ยทั่ว ราชอาณาจักรจึงบรรลุผล เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ปีมะเส็ง พุทธศักราช ๒๔๖๐ พระบาทสมเด็จพระ มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระบรมราชโองการสั่งแก้ไขพระราชบัญญัติการพนัน ร.ศ.๑๑๑ โดยยกเลิกการพนันคือ หอยและบ่อนเบี้ย ห้ามมิให้ใครเล่นเป็นอันตราย การยกเลิกบ่อนเบี้ยหมดไป ก็จริง แต่บ่อนการพนันก็ได้หายไปไหน เพียงแต่เปลี่ยนสภาพกลายเป็น “บ่อนเถื่อน” จนมาถึง ปัจจุบัน^๔ ธุรกิจการพนันอื่น ๆ ที่มี ได้แก่ การพนันแข่งม้า หอยหุ้น พนันมวย พนันไก่ชน การ พนันฟุตบอล หอยใต้ดิน สลากกินแบ่งรัฐบาล และการพนันอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก^๕

คนไทยนั้นรู้จักการเสี่ยงโชคชนิดหนึ่งมาเป็นเวลา กว่าร้อยปีแล้ว เรียกกันว่า “หอยเบอร์” หรือ “หอย ก.ข.” การออกหอย ก.ข. ได้ทำติดต่อกันมาเป็นเวลาประมาณ ๘๑ ปี ก่อนยกเลิกบ่อน เบี้ย คนไทยก็ได้รู้จัก “ลอตเตอรี่” โดยการนำรูปแบบมาจากยุโรป ผู้ที่นำมาก็คือ ครูอัลบาสเตอร์ ซึ่งก็ถือว่าเป็นบิดา แห่ง สลากกินแบ่งรัฐบาล การออกลอตเตอรี่ในสมัยแรกเริ่มนั้นได้มีการจัดขึ้น เป็นระยะ ๆ สุดแต่ความต้องการ หรือความจำเป็น^๖ จนมาถึงปัจจุบันลอตเตอรี่มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข มาโดยตลอด จนกระทั่งรัฐบาลภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ ได้ให้มีการออกลอตเตอรี่เป็นประจำ และในปี พ.ศ. ๒๔๘๒ ได้มีการจัดตั้ง สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ให้มีการออกลอตเตอรี่ประจำ การเล่นหอยจึงได้เปลี่ยนมาใช้เลข พ้ายของลอตเตอรี่ เป็นการออกหอยแทนหอย ก.ข. แบบเดิม ซึ่งรูปแบบการเล่นหอยดังกล่าว

^๔ ศิริมิตร ประพันธ์ธุรกิจ, “บ่อนสร้างรายได้ หรือ “บ่อน” ทำลายสังคม”, ภาคนิพนธ์รัฐศาสตร์ (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๔๓)

^๕ ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคีต พิริยรังสรรค์ นวลน้อย ศรีรัตน์ กนกศักดิ์ แก้วเทพ, อดสาหกรรม การ พนัน ไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และมาเลเซีย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ตรีวิณ (ซิลค์เวอร์มบุคส์), ๒๕๔๓), หน้า ๓-๔.

^๖ ขุนโชติธนากร (หลง ศรีโชติ) ด.ช.ด.ม., อนุสรณ์ ในการพระราชเพลิงศพ, พ.ศ. ๒๕๒๒, หน้า ๑.

ได้กลายมาเป็นรูปแบบของหวยใต้ดินในปัจจุบัน ดังนั้นการเล่นการพนันหวยใต้ดินได้แพร่ระบาดอย่างมากในช่วงหลายสิบปีที่ผ่านมาทำให้แทบไม่มีใครไม่รู้จักหวยใต้ดิน การเล่นหวยซึ่งมีพัฒนาการอยู่ในสังคมไทยกว่าร้อยปี ได้พัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทางสังคม และวัฒนธรรมของคนไทย ซึ่งเห็นได้ชัดเจนจากกระบวนการการหาตัวเลขนำโชค สำหรับปัญหาหวยใต้ดินและปัญหาผู้มีอิทธิพลนั้น เนื่องจากหวยใต้ดินเป็นการพนัน ที่มีวงเงินมาเกี่ยวข้องค่อนข้างสูงมากหลายแสนล้านบาท เจ้ามือจึงได้รับผลกำไรเป็นจำนวนมาก และยังเป็นธุรกิจที่ไม่ต้องจ่ายภาษีแต่อย่างใดให้แก่รัฐ^{๑๑}

หวยใต้ดินนั้นเป็นธุรกิจหรือกิจกรรมที่มีผลต่อระบบเศรษฐกิจในทางที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย (Underground Economy) กิจกรรมหนึ่งคือหวยเถื่อนหรือหวยใต้ดิน ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยตรง รัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร จึงมีนโยบายที่เข้มงวดและเอาจริงเอาจังต่อการปราบปรามผู้มีอิทธิพล ตลอดจนธุรกิจผิดกฎหมาย ทำให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลโดยคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล มีมติให้ดำเนินการใช้เครื่องจำหน่ายสลากและให้ผู้สนใจสมัครเข้ามาเป็นผู้แทนจำหน่าย เพื่อเป็นตัวเลือกให้กับประชาชนที่ต้องการเสี่ยงโชคแบบถูกกฎหมาย โดยเริ่มจากสลากเลขท้าย ๓ ตัวและ ๒ ตัว ในระยะแรกให้เป็นการให้ผู้จำหน่ายเขียนตัวเลขที่ผู้ซื้อต้องการ แล้วลงลายมือชื่อไว้ ต่อมามีการเพิ่มรางวัลแจ็กพอต พ.ศ. ๒๕๔๖ มีมติให้หวยเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย ให้สำนักงานสลากฯ ศึกษาและดำเนินการออกหวย ๓ ตัว ๒ ตัว ในรูปแบบตู้ออนไลน์ แต่ด้วยมีความล่าช้าในด้านเทคนิค และการลงทุนที่ต้องใช้งบประมาณที่สูง จึงไม่สามารถจำหน่ายได้ทันเวลา หลังรัฐประหารโดย (คปค.) หวยบนดินก็ได้นำมาพิจารณากันใหม่ เพราะสงสัยเรื่องความไม่โปร่งใสของการกำหนดนโยบาย หวยบนดินและการใช้จ่ายงบประมาณจากหวยบนดิน ของรัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร^{๑๒}

ในการกระทำสิ่งใดก็ตามที่รัฐบาลสามารถกระทำให้สิ่งนั้น ๆ ออกมาในรูปที่ถูกกฎหมาย อย่างเช่นการจะออกสลากเลขท้าย ๓ ตัว ๒ ตัว ซึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาจากพระมหากษัตริย์ตราเป็นพระราชบัญญัติออกมาให้มีผลบังคับใช้ ซึ่งรัฐนั้นเป็นผู้รับมอบอำนาจมาจัดการให้เกิดเป็นรูปเป็นร่าง ซึ่งพระมหากษัตริย์ พระองค์ก็ทรงเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ประชาชนโดยรวมแล้วก็คงจะไม่สามารถคัดค้านสิ่งใดได้ แต่ถ้าจะมองในรูปของศีลธรรมจริยธรรมแล้วย่อมไม่สมควรเป็นอย่าง

^{๑๑} ชยุต พิริยะฤทธิ์, “กระบวนการเล่นหวยใต้ดิน: ศึกษากรณีจังหวัดหนึ่งในภาคใต้”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๐)

^{๑๒} ภิรมย์ ธรรมศิริ, “กระบวนการนโยบายหวยบนดินของไทย: เปรียบเทียบระหว่างรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร และ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์”, ภาคนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐)

ยิ่งเพราะเท่ากับว่าเป็นการสนับสนุนให้ประชาชนตกอยู่ในอบายมุขมากขึ้นไปอีก ถ้าจะนำคำกล่าวที่มาจากพระไตรปิฎก ได้กล่าวไว้ว่า “ภควโต เอตมตถ์ อาโรเจสุ. อนุชานามิ ภิกขเว ราชนํ อนุวตฺติตฺตุนฺติ.”^{๑๓} ซึ่งแปลว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้ารับสั่งว่า. เราอนุญาตให้เคลื่อนย้ายตามพระราชา.” ซึ่งมีความหมายว่า ให้เคลื่อนย้ายตามบ้านเมือง แม้ในเรื่องที่ชอบธรรม ก็พึงเคลื่อนย้าย แต่ไม่พึงเคลื่อนย้ายตามใคร ๆ ในเรื่องที่ไม่ชอบธรรม^{๑๔} นั่นก็หมายความว่า ถ้าเรามองตามหลักของศีลธรรม จริยธรรมแล้วก็ไม่ควรเคลื่อนย้าย ซึ่งเรานั้นอาจจะไม่สามารถคัดค้านสิ่งใดได้แต่เราก็สามารถชี้แนวทางที่เป็นทางแห่งความเสื่อมของการเล่นการพนันได้ด้วยการนำหลัก พุทธจริยศาสตร์มาพิจารณาตามความเป็นจริงนั้น ๆ

พุทธจริยศาสตร์ จะพูดถึงความดีอันสูงสุดของมนุษย์เท่าที่มนุษย์จะมีได้ จะขึ้นให้ถึงได้ ให้เลือกทำสิ่งที่มีคุณค่าที่เหนือกว่า เมื่อมีสิ่งที่มีคุณค่าด้วยกันหลาย ๆ อย่าง ดังนั้นจริยศาสตร์เป็นสิ่งที่ว่าด้วยความถูกต้อง ความผิด ความดี ความชั่ว และวิเคราะห์ถึงความดีอันสูงสุด ความดีตามอุดมคติ ไม่ใช่ความดีที่คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเห็นว่าดี แต่ต้องการให้เป็นความดีที่เป็นสากลที่เรียกว่า Objective good นั่นเอง^{๑๕} ความประพฤติทางศีลธรรม จริยศาสตร์นั้น ทั้งในอดีตและปัจจุบันเป็นหลักเพื่อเพิ่มพูนสติปัญญา เพื่อพัฒนาเชื้อชาติ เพื่อความประพฤติที่ดีงาม จริยศาสตร์จึงบอกให้เรา รู้คุณค่าอันแท้จริงของชีวิต คนบางคนที่ทำอะไรได้มาก และทำได้ดีด้วยแล้วนั้น เพราะเขามีสติปัญญา มีความเพียร และใช้เวลาให้เป็นประโยชน์^{๑๖} การพัฒนาทางทางเศรษฐกิจ การศึกษา วิชาการและการเมืองการปกครอง ซึ่งไม่มีจริยธรรมเป็นแกนกลางหรือเป็นหลักยึดแล้ว ย่อมให้โทษมากกว่าให้คุณ ดังนั้นการพัฒนาที่ไม่มีจริยธรรมเป็นแกนนำนั้นจะสูญเปล่าเสียเป็นอันมาก ทำให้บุคคลลุ่มหลงในวัตถุ และอบายมุขมากขึ้น จริยธรรมในสังคมจึงควรได้รับการพิจารณาเป็นอันดับแรกถ้าจริยธรรมดีขึ้น อบายมุขลดลงแล้ว เศรษฐกิจและปากท้องของประชาชนก็จะดีขึ้น

พุทธจริยศาสตร์นั้นเป็นหลักเกณฑ์ทางจริยธรรม ซึ่งท่านผู้มีพระพุทธานุเจ้าเป็นต้นได้ทรงวางไว้ เพื่อเป็นมาตรฐานความประพฤติของมนุษย์ ตั้งแต่พื้นฐานเบื้องต้น ระดับกลาง และระดับสูง เพื่อให้มนุษย์ได้ดำเนินชีวิตอันดีงามตามอุดมคติเท่าที่มนุษย์จะขึ้นให้ถึงได้ให้เป็น

^{๑๓} วิม. (บาลี) ๔/(๑๘๖)/๒๐๕.

^{๑๔} วิม. (ไทย) ๔/(๑๐๘)/๒๕๕.

^{๑๕} วศิน อินทสระ, พุทธจริยศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมดา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘.

^{๑๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐-๒๕.

มนุษย์ที่สมบูรณ์ มีสติปัญญา มีความสุขอันสมบูรณ์ที่สุด เพราะจริยศาสตร์เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยอุดมคติของชีวิตหรือความดีอันสูงสุด (Supreme good)^{๑๖}

พุทธจริยศาสตร์นั้นมีอยู่ ๓ ระดับคือ “พุทธจริยศาสตร์ระดับต้น” คือ เป็นพุทธจริยศาสตร์เพื่อเตรียมพร้อมของสังคม หลักธรรมคือ สีล ๕ ธรรม ๕ ทิศ ๖ “พุทธจริยศาสตร์ระดับกลาง” คือ เป็นจริยศาสตร์เพื่อการขัดเกลาตนเองให้มีคุณธรรมสูงขึ้น หลักธรรมคือ สีล ๘ และกุศลกรรมบถ ๑๐ “พุทธจริยศาสตร์ระดับสูง” คือ เป็นจริยศาสตร์เพื่อพัฒนาตนสู่ความเป็นอริยชน หลักธรรมคือ อริยมรรคมีองค์ ๘^{๑๗} พุทธจริยศาสตร์ทั้ง ๓ ระดับนั้นทำให้ผู้ปฏิบัติมีแต่ความเจริญ จิตใจที่สูงขึ้น ดังนั้นหัวใจสำคัญของพุทธจริยศาสตร์ คือ “สพฺพปาปสฺส อภินิวกฺกมฺมสฺส” แปลว่า การไม่ทำบาปทั้งปวง การยังกุศลให้ถึงพร้อม การชำระจิตของตนให้ผ่องแผ้ว นี่เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย.

จากความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาเบื้องต้นพบว่าการดำเนินชีวิตของบุคคลในปัจจุบันนี้มีปัญหาทางศีลธรรมจริยธรรม ที่ทำลายต่อระบบของพุทธจริยศาสตร์อย่างมาก ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่นับวันยังมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น และมีความวิปริตผิดเพี้ยนขึ้นมาก ส่วนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ โดยเฉพาะการเล่นการพนันที่มีหลากหลายรูปแบบที่จะทำให้คนที่ชอบเสี่ยงโชคต่าง ๆ นั้นสามารถหาเล่นได้โดยง่าย อย่างเช่นการพนันบอล การพนันม้า การพนันมวย ลอตเตอรี่ หวยใต้ดิน และ หวยออนไลน์หรือสลากเลขท้าย ๓ ตัว ๒ ตัว นั้นก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่อาจจะก่อให้เกิดปัญหา ต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการว่างงาน และปัญหาอาชญากรรม เป็นต้น การเล่นหวยนั้นมีส่วนทำให้เกิดปัญหาทางด้านเศรษฐกิจหรือความยากจนได้ ดังนั้นจึงเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ผู้วิจัยเองต้องการจะศึกษาวิจัยในเรื่องนี้เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริง และเพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักพุทธจริยศาสตร์ โดยมองหาปัญหาและหาทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งปัญหาดังกล่าวนั้น ที่มีอยู่ในระดับครอบครัว ชุมชนและสังคมไทย โดยจะใช้หลักของพุทธจริยศาสตร์ในการแก้ปัญหาดังกล่าวต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ในการทำวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาประวัติการพนันและหวยออนไลน์ในสังคมไทย

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาพุทธจริยศาสตร์กับอบายมุข

๑.๒.๓ เพื่อวิเคราะห์พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาการพนันหวยออนไลน์

^{๑๖} วทีน อินทสระ, พุทธจริยศาสตร์, หน้า ๓๔, ๓๕.

^{๑๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๖.

^{๑๘} ที.ม. (บาลี) ๑๐/๕๔/๕๖.

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และเป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์ (A Critical Study) พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาห่วยออนไลน์ ประวัติของการพนันรูปแบบต่าง ๆ พฤติกรรมการเล่นการพนันในสังคมไทย การเล่นการพนันห่วยในสังคมไทย ปัญหาพุทธจริยศาสตร์กับอบายมุข และห่วยออนไลน์

๑.๔ คำจำกัดความของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

พุทธจริยศาสตร์ (Buddhist Ethics) หมายถึง คำสอนของพระพุทธศาสนาว่าด้วยการแสวงหาความดีสูงสุดของชีวิตมนุษย์ และกฎเกณฑ์ในการตัดสินความประพฤติของมนุษย์ว่าสิ่งไหนถูก ไม่ถูก ดีไม่ดี ควรไม่ควร

การพนัน (Gambling) หมายถึง การเดิมพันหรือการเสี่ยงโชคที่ต้องการใช้เงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าอื่น ๆ ไปยังผลของการเล่น ได้ – เสีย ในการเล่นการพนันหรือการเล่นในลักษณะเดียวกัน หรือการพนันทุกชนิด ทั้งที่ถูกกฎหมาย (legal) และผิดกฎหมาย (Illegal)

สลากกินแบ่งรัฐบาล หมายถึง สลากที่ออกตามพระราชบัญญัติสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ มีการพิมพ์สลากออกจำหน่าย ออกรางวัล สม่่าเสมอเป็นประจำทุกวันที่ ๑ และ ๑๖ ของทุกเดือน

ห่วยออนไลน์ (Online Lottery) หมายถึง สลากที่สามารถซื้อได้โดยผ่านเครื่องคอมพิวเตอร์ซึ่งมีการเชื่อมโยงเข้าสู่ศูนย์กลางควบคุมของระบบ และออกรางวัลโดยใช้เลขท้าย ๓ ตัว และ ๒ ตัว

อบายมุข หมายถึง ช่องทางของความเสื่อม ทางแห่งความพินาศ เหตุย่อหยับแห่งโลก ทรัพย์ ได้แก่ คีมน้ำเมา เที้ยวกลางคืน เที้ยวดูการเล่น เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร และเกียจคร้านทำงาน

๑.๕ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พระพิพิธธรรมสุนทร(สุนทร ญาณสุนทรโร) ได้แสดงทัศนะว่าคนเลว คือ คนที่ทำผิดจากอบายมุข ๖ ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปจากหนังสือ “คติธรรมนำชีวิตเล่มที่ ๑” ใจความว่าถ้าอยากรู้ว่าใครเป็นคนดีก็ให้ดูที่ความสุจริต คือ ดูที่พฤติกรรมที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับอบายมุข ๖ อย่าง คือ เป็นนักเลงสุรา เที้ยวกลางคืน หลงผู้หญิง หลงผู้ชาย เที้ยวกลางคืน สถานเริงรมย์ เล่นการพนัน คบคนชั่วเป็นมิตร เกียจคร้านทำงาน การพนันนั้นจัดอยู่ในอบายมุข ๖ และการเล่นการพนันห่วยก็จัดได้ว่า

เป็นการดำเนินชีวิตอยู่ในอบายมุขด้วยเหมือนกันเพราะนำไปสู่ความเสื่อมเสียทรัพย์^{๒๐}

พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ฐมฺมวาทโน) ได้ให้ทัศนคติเกี่ยวกับพิษภัยของอบายมุข เช่น การเล่นพนัน ไว้ในหนังสือ “เทศนาว่าไรดี” ใจความว่าชาวพุทธควรเว้นการเสพและมั่วสุม อบายมุขเสียเพราะจะทำให้เสียทรัพย์สมบัติไร่นาเสียเกียรติยศชื่อเสียงอย่าได้โลภอยากได้เงินจาก อบายมุขเลยไม่คุ้มค่าหลอกเพราะมีพิษภัยมากกว่าสิ่งใด ๆ ดังความตอนหนึ่งว่า...เย็น ๆ ขยับดื่ม เหล้า เข้า ๆ ขยับนอน กลางวันหันหน้าเข้าบ่อน กลางคืนบจกรเข้าบาร์ ดังนั้นการพนันนั้น ใครเล่นแล้วเสียถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาแต่เล่นแล้วได้ถือว่าเป็นเรื่องผิดปกติเรื่องนี้จัดเป็นอบายมุข ที่ให้ทุกข์แก่ตนเพราะเป็นปากแห่งความเสื่อม เช่น ทรัพย์เสื่อม (เงินทองต้องสิ้นไป) เกียรติเสื่อม (ชื่อเสียงเสียหาย) ยศเสื่อม (ขามมีเขายก ขามเรดกเขาหยาม) บริวารเสื่อม (เงินมีพวกรมาก เงินจาก พวกรหนี) สุขภาพเสื่อม (ร่างกายทรุดจิตใจโทรม) ดังคำที่ท่านผู้รู้กล่าวไว้ว่า “การพนันใครขันสู้ ย่อมไปสู่ซึ่งความจน ตกยากมามากคนเพราะตนเล่นบ่อเว้นวาย ทรัพย์สิ้นหมดสิ้นตัว มีควายวัวก็ ต้องขาย ลูกเมียไม่เสียขาย ขาจนวอดบ่รอดตน” นี่แหละผลของการเล่นพนัน^{๒๑}

พระภิกษุ (ทัตติชีโว ภิกขุ) ได้กล่าวไว้ใน คัมภีร์ปฏิรูปมนุษย์ว่า อบายมุข ๖ ประการนี้ มีความสนุกสนานเฉพาะหน้าเป็นตัวล่อทำให้เห็นผิดเป็นชอบได้ แต่แท้จริงนั้น ปลายทางมีความพินาศทั้งชีวิต ชื่อเสียง ทรัพย์สิน ยศตำแหน่ง ฐานะและความมั่นคงทาง เศรษฐกิจกำลังรออยู่ใครก็ตามที่ประกอบอาชีพด้วยอบายมุข หรือชักชวนให้ผู้อื่นไปยุ่งเกี่ยวกับ อบายมุข เขาย่อมเป็นผู้ขาดสำนึกรับผิดชอบต่อศีลธรรมทางเศรษฐกิจ คือขาดความรับผิดชอบต่อ การประกอบสัมมาอาชีพ จึงเป็นการทำลายความสำนึกรับผิดชอบต่อศักดิ์และศรีแห่งความเป็น มนุษย์ของตนเองและสำนึกรับผิดชอบต่อศักดิ์และศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นอย่างโหดเหี้ยม เพราะขึ้นชื่อว่าอบายมุขอันเป็นปากแห่งความเสื่อมนี้หากทอดยาวไปถึงปากประตูบ้านใครบ้านนั้น ตระกูลนั้น ย่อมพังพินาศถึงกับบ้านแตกสาแหรกขาดลงมาได้โดยง่าย เริ่มตั้งแต่อบายมุขพัง เศรษฐกิจในบ้านก่อนแล้ว กลายเป็นความพินาศทางด้านจิตใจขึ้นมาอีก แล้วก็เป็นอันว่าการจะ รักษาคุณสมบัติ ของคนดีในข้ออื่น ๆ ย่อมทำได้ยากเสียแล้ว^{๒๒}

^{๒๐} พระพิจิตรธรรมสุนทร (สุนทร ญาณสุนทรโร), *คติธรรมนำชีวิต*, (กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง, ๒๕๔๑), หน้า ๔๑.

^{๒๑} พระพิจิตรธรรมพาที (ชัยวัฒน์ ฐมฺมวาทโน), *เทศนาว่าไรดี*, (กรุงเทพมหานคร : เลียงเชียง, ๒๕๓๕), หน้า ๒๗๓ - ๒๗๔.

^{๒๒} พระภิกษุ (ทัตติชีโว ภิกขุ), *คัมภีร์ปฏิรูปมนุษย์ ๒*, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : รุ่งศิลป์การพิมพ์ (๑๕๗๗) จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๖๒ - ๒๖๔.

ผาสุก พงษ์ไพจิตร ได้แสดงทัศนะต่อนโยบายส่งเสริมการพนันมักจะหมายถึงการสนับสนุนอาชญากรรมในทางปฏิบัติ เนื่องจากธุรกิจกาสิโนของโลกอยู่ในภาวะที่มีบ่อนมากเกินไป ความต้องการ ดังนั้นกาสิโนทั้งหลายจึงแข่งขันกันดึงดูดลูกค้าประเภทระดับชั้นนำอย่างดุเดือด เอเจนต์ที่จัดหาลูกค้ามักพนันระดับนำที่รู้จักกันในนาม “จังก์เก็ต” (Junket) ได้รับค่าคอมมิชชั่นอย่างงามเมื่อสามารถจัดทัวร์พาลูกค้ารายๆ มาเล่นที่กาสิโนได้ สำนักงานควบคุมกาสิโนในประเทศต่างๆ จะตรวจสอบเอเจนต์เหล่านี้ก่อนให้ใบอนุญาต ว่าไม่ยุ่งเกี่ยวกับอาชญากรรม และหวังให้เอเจนต์จัดหาลูกค้าที่ปลอดอาชญากรรมด้วย แต่ในทางปฏิบัติ นักพนันตัวเอ้จำนวนมากค้าขายเสพติด หรือเกี่ยวโยงการทำธุรกิจผิดกฎหมายต่างๆ สภาพความเป็นจริงของธุรกิจกาสิโนในระดับระหว่างประเทศ ณ ปัจจุบัน ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องพลาดโอกาสมีบ่อนกาสิโนถูกกฎหมายเพื่อหารายได้จากต่างประเทศ แต่เราคงต้องตระหนักในข้อเท็จจริงเหล่านี้ไว้ และหาวิธีจัดการกับมันให้ได้ด้วย ถ้าหากเราคิดว่าเป็นเรื่องง่ายที่จะเปิดบ่อนถูกกฎหมายเพื่อหาเงินเข้าประเทศ ธุรกิจดังกล่าวอาจสร้างปัญหามากกว่าจะให้ประโยชน์ โดยเฉพาะถ้าหากองค์กรอาชญากรรมต่างประเทศ และกลุ่มmafiaที่ให้อุปการะแก่นักพนัน สามารถเข้ามาพัวพันใช้กาสิโนถูกกฎหมายเป็นแหล่งหาเงินได้ นอกจากนั้นเราจะมีปัญหาสังคม สืบเนื่องจากจำนวนนักพนันที่จะเพิ่มขึ้น ปัญหาครอบครัว การล้มละลาย ปัญหาที่บรรดาผู้ผลิตสล็อตแมชชีน และนักธุรกิจกาสิโนจะวิ่งเต้นให้รัฐอนุญาตติดตั้งสล็อตแมชชีนเป็นจำนวนมาก อันเป็นผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวม

ยิ่งถ้านักการเมืองเข้ามาพัวพันธุรกิจกาสิโนด้วยแล้วก็จะมีการคอร์รัปชัน รัฐบาลจะมีอาจเก็บภาษีจากกาสิโนถูกกฎหมายได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่างแน่นอน เงินภาษีต้องรั่วไหล การคอร์รัปชันในบรรดากลุ่มตำรวจและข้าราชการอื่น ๆ จะมีมากขึ้น มิใช่ลดลง^{๒๓}

สังคิต พิริยรังสรรค์ ได้แสดงทัศนะต่อการปรับกฎหมายเข้าหาบ่อน หรือจะปรับบ่อนเข้าหากฎหมาย ในสภาวะที่บ่อนเถื่อน หรือบ่อนผิดกฎหมายมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งในกรุงเทพฯ และภูมิภาค รวมทั้งปริมาณเงินหมุนเวียนอยู่ในบ่อนเหล่านี้มีมากมายมหาศาล สังคมควรจะมีที่ท่าต่อปัญหาอย่างไร อนาคตของบ่อนในสังคมไทยควรเป็นอย่างไร สังคมที่ไม่มีบ่อนไม่มีการพนันนั้น ดูเหมือนจะมีคนเชื่อว่ามีน้อยมาก ดังนั้น ข้อถกเถียงจึงอยู่ที่ว่าควรจะทำบ่อนให้ถูกกฎหมาย หรือควรปรับกฎหมายเพื่อปราบปรามบ่อนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากการรวบรวมความคิดเห็นเบื้องต้น พบว่าคนส่วนใหญ่ยังไม่ต้องการทำให้บ่อนกลายเป็นสิ่งที่ถูก

^{๒๓} ผาสุก พงษ์ไพจิตร สังคิต พิริยรังสรรค์ นวลน้อย ตรีรัตน์ กนกศักดิ์ แก้วเทพ, อุตสาหกรรมการพนัน ไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และมาเลเซีย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตรีวิน (ซิลค์เวอร์มบุคส์), ๒๕๔๓) หน้า ๑๕,๑๖.

กฎหมาย เหตุผลสำคัญคือ

ประการที่หนึ่ง เกรงว่าคนไทยจะหันไปเล่นการพนันกันมากขึ้น ซึ่งผลกระทบที่ตามมา เช่น คนเล่นการพนันจะละความสนใจจากงานประจำ อาชญากรรมอาจเพิ่มมากขึ้น ครอบครัวยแตกร้าง ศีลธรรมของสังคมเสื่อมทรามลง คนรวยจะรวยขึ้น คนจนจะจนลง คนอาจกู้หนี้ยืมสินไปเล่นการพนันกันมากขึ้น

ประการที่สอง การเปิดบ่อนให้ถูกกฎหมายไม่สามารถแก้ไขบ่อนเถื่อนให้หมดไปได้ แต่บ่อนเถื่อนจำนวนมากก็ยังคงมีอยู่ต่อไปและอาจเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจะได้รับประโยชน์จากภาษีมีรายได้มากขึ้น แต่ผลเสียต่อสังคมน่าจะสูงกว่ารายรับของรัฐบาล

ประการที่สาม การเปิดบ่อนอย่างถูกกฎหมาย โดยมีมาตรการกีดกันคนจน หรือเยาวชนไม่ให้เข้าบ่อน อาจจะไม่มีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอในทางปฏิบัติ ปัญหาสังคมอาจจะเลวร้ายลงไปอีก

สำหรับกลุ่มคนที่เห็นด้วยกับการทำบ่อนให้ถูกกฎหมาย ซึ่งประกอบด้วยเจ้าของบ่อน ตำรวจที่ทำหน้าที่ปราบปราม และกลุ่มอาชีพต่างๆ ได้ให้เหตุผลว่า

ประการที่หนึ่ง การเปิดบ่อนให้ถูกต้องตามกฎหมาย จะทำให้รัฐเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก เงินจำนวนนี้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม และใช้ในการสร้างงานได้

ประการที่สอง เป็นการลดการรั่วไหลของเงินที่ออกไปยังบ่อนในต่างประเทศ และยังอาจมีเงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาอีกด้วย

ประการที่สาม การทำบ่อนให้ถูกกฎหมายจะเป็นการลดอิทธิพลของบรรดาผู้มีอิทธิพล ตำรวจ ข้าราชการ และกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากบ่อนผิดกฎหมายในปัจจุบัน

ประการที่สี่ เป็นการสกัดกั้นการฟอกเงินและลดปัญหาอาชญากรรมลงได้^{๒๔}

กัญญาภักดิ์ ลำราญใจ ได้กล่าวใน พุทธธรรม กับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ เรื่อง พุทธจริยศาสตร์กับการพัฒนาจริยธรรมของผู้นำครอบครัว : จุดเริ่มต้นการแก้ปัญหาสังคมไว้ว่า สถาบันครอบครัวถึงจะเป็นหน่วยสังคมที่เล็ก แต่ก็มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อสังคมโดยรวม ทุกครอบครัวย่อมต้องมีผู้นำครอบครัว หากผู้นำครอบครัวสามารถพัฒนาจริยธรรมของตนให้สูงขึ้น โดยยึดหลักพุทธจริยศาสตร์ในระดับที่เหมาะสมกับตนเองเพื่อทำให้ตัวเองเป็นต้นแบบหรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกในครอบครัวโดยเฉพาะเยาวชน นั่นก็เท่ากับว่าผู้นำครอบครัวและครอบครัวนั้นได้เป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยจรรโลงสังคมให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่เพราะเยาวชนเป็นกำลัง

^{๒๔} ผาสุก พงษ์ไพจิตร, สังคิต พิริยรังสรรค์, นวลน้อย ศรีรัตน์, หวย ช่อง บ่อน ยาบ้า เศรษฐกิจนอกกฎหมาย กับนโยบายสาธารณะในประเทศไทย, (เชียงใหม่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, ๒๕๔๐), หน้า ๑๔๔, ๑๔๕.

สำคัญของชาติในอนาคต หากสามารถปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมได้ตั้งแต่เยาว์วัยโดยเริ่มต้นที่บ้าน ก็ถือว่าเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้นอยู่ในทุกวันนี้ให้ลดน้อยลง หากเยาวชนได้เห็นแต่พฤติกรรมที่ดีมีคุณธรรมและจริยธรรมของผู้นำครอบครัวก็จะส่งผลดีต่อสังคมโดยรวม เพราะจะทำให้เยาวชนมีคุณธรรมจริยธรรมในระดับที่สูง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเข้าใจในค่าน้ำใจของตนเอง เมื่อวันหนึ่งที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่หรือเป็นผู้นำครอบครัว พวกเขาจะเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีกับชนรุ่นหลังต่อไป ดังนั้นหลักพุทธจริยศาสตร์ก็เป็นหลักหนึ่งที่จะสามารถจะนำไปเป็นกรอบในการปฏิบัติตนให้เป็นคนที่มีคุณค่าในสังคมที่กำลังเผชิญวิกฤติอย่างหนักทั้งทางสังคมและเศรษฐกิจ^{๒๕}

สุวัฒน์ จันทรจำนง ได้กล่าวใน แก่นพุทธธรรม ไว้ว่า พุทธศาสนามีได้สอนให้เชื่อในเรื่องของ โสภะและดวง ทั้งไม่สอนให้มองชีวิตในด้านลบ ยิ่งกว่านั้น พระธรรมของพระองค์สอนเปี่ยมด้วยคุณค่าทางศีลธรรมที่ก่อให้เกิดปัญญา อันเป็นสิ่งสำคัญต่อการดำเนินชีวิต เป็นคำสอนที่ไม่เพียงแต่ให้รู้และเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ แต่ยังสอนให้มนุษย์สามารถค้นหาคุณค่าภายในเพื่อให้ตนเองหลุดพ้นเป็นอิสระจากตัณหาและอวิชชา พุทธศาสนาก็มิได้สอนให้อยู่อย่างสิ้นหวังปราศจากสิ่งยึดเหนี่ยว (นัตถิกิฎฐิ) หยุดการแสวงหาความรู้คู่การกระทำคุณงามความดีเพื่อแสวงหาความจริง แต่สอนให้มนุษย์สร้างคุณค่าให้กับตัวเองด้วยการรู้ตื่นจากอวิชชา เพื่อปูทางไปสู่ชีวิตที่เป็นอิสระ กำจัดและทำลาย “การมีตัวตน” จากกิเลสตัณหา นั่นคือวิธีการเพียงอย่างเดียวที่เราจะต้องเรียนรู้ในการขจัดอึดอัด ไม่มีตัวตนและการเห็นแก่ตัว

มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพในการแสวงหาความสุข หรือพ้นจากความทุกข์ได้เท่าเทียมกันภายใต้กฎธรรมชาติ เพราะมนุษย์เป็นเวไนยสัตว์ที่สามารถเรียนรู้ได้สอนได้ เพื่อการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว มนุษย์จึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย ทางศีลธรรม จิตวิญญาณ และปัญญา นั่นคือสิ่งที่จะนำมาใช้ต่อการบำเพ็ญบารมีในฐานะที่เกิดมาเป็นมนุษย์ตามธรรมเนียมแห่งพุทธธรรม และพระพุทธศาสนายังสอนให้นำปัจจัยภายในของความเป็นมนุษย์ มาสร้างคุณค่าให้กับสังคมอันเป็นปัจจัยภายนอก พุทธศาสนาสอนว่า คน สังคม สิ่งแวดล้อม ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แต่ควรอยู่ด้วยกันได้อย่างกลมกลืน นำเสียดายที่ตามความเป็นจริงในโลกทุกวันนี้ยังคงเป็นปัญหาโลกแตกที่คงไม่สามารถแก้ไขได้ตราบที่จิตใจคนเรายังไร้ความรัก ความเมตตา ไร้ปัญญา ละเลยความประพฤติปฏิบัติตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ไว้ว่า

^{๒๕} กัญญาภักดิ์ สำราญใจ, “พุทธจริยศาสตร์กับการพัฒนาจริยธรรมของผู้นำครอบครัว : จุดเริ่มต้นการแก้ปัญหาสังคม”, ใน พุทธธรรม กับการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ, รวบรวมจัดพิมพ์โดย พระมหาพรหมมหาโส, (ผศ.ดร.), (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ๒๑ เซ็นจูรี, ๒๕๕๔), : ๑๒๒.

“จงละความชั่ว เร่งทำความดี และทำจิตใจบริสุทธิ์”^{๒๖}

พระมหาวิระชัย ขยวีโร (มิตะสิทธิ์) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาจริยศาสตร์ : กรณีการเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย พบว่าการเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายในประเทศไทยจะทำให้เกิดผลกระทบทั้งด้านบวกและ ด้านลบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม ผลด้านบวกเป็นการสร้างรายได้มหาศาลให้แก่รัฐ หากรัฐมีการบริหารจัดการให้เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ จนทำให้การพนันกลายเป็น "ธุรกิจที่อยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย" ได้เหมือนธุรกิจค้าเหล้าหรือบุหรี่ ในด้านลบ คือ บ่อนต่าง ๆ จะต้องแข่งขันกันกระตุ้นให้มีผู้มาใช้บริการมากขึ้น จึงทำให้เกิดศึกแย่งชิงลูกค้าระหว่างบ่อนในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านที่มีพรมแดนติดต่อกัน อาจจะทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงของประเทศในที่สุดได้ และเมื่อยอมรับการพนันว่าเป็นสิ่งที่ชอบธรรม ผลกระทบต่อระบบสังคมที่สำคัญคือ ผู้คนก็จะไม่สนใจประกอบสัมมาอาชีพ เพราะหวังรายได้จากการพนันแทน และเกิดการเสพติดการพนันยิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งความอ่อนแอทางจริยธรรมและความล้มเหลวทางศีลธรรมในสังคมไทยซึ่ง มีพื้นฐานเป็นสังคมชาวพุทธ

พุทธจริยศาสตร์ ทัศนะที่เน้นความเป็นกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) คือการมองสิ่งทั้งหลายตามเป็นจริง และเลือกการกระทำหน้าที่ตามหลัก กุศล ได้แก่ความไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง โดยตัดสินว่า การกระทำที่มาจากเจตนาที่เป็นกุศลนั้น ถูกต้อง แต่ถ้าตรงกันข้าม (อกุศล) ก็ผิด ดังนั้นการใช้ทัศนะทั้ง ๓ มาวิเคราะห์ปัญหาการเปิดบ่อนการพนันทำให้ได้มุมมองที่น่าตัดสินใจอย่างยิ่ง

รัฐไม่ควรส่งเสริมการใช้อายมุขมาแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากคนส่วนใหญ่ในชาติ ซึ่งพื้นฐานจิตสำนึกยังขาดจริยธรรม ในทางตรงข้าม รัฐควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนา เพื่อยกระดับจิตสำนึกทางจริยธรรม เน้นการปลูกฝังระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์ รวมถึงรณรงค์ให้เห็นโทษของอบายมุขและการเสพติดการพนัน เพราะพื้นฐานประชากรที่มีคุณภาพทางจริยธรรมและจิตสำนึกที่ถูกต้องจะนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนในที่สุดได้เอง^{๒๗}

พระโณมิต สุเมโธ (คุ้มท้าว) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมการเล่นการพนันหอยในชุมชนชาญเมือง พบว่าปัญหาของการเล่นการพนันหอยก่อให้เกิดผลกระทบอย่างต่อเนื่อง ทั้งต่อตนเอง ต่อครอบครัวและต่อชุมชน ผลกระทบที่เกิดขึ้นในด้านเสียหายสามารถสรุปได้เป็น ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ความเสียหายด้านสุขภาพกายและจิตใจของตัว

^{๒๖} สุวัฒน์ จันทระจาง, แก่นพุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ ตาตาพับลิเคชั่น, ๒๕๔๗), หน้า ๕๒ – ๕๕.

^{๒๗} พระมหาวิระชัย ขยวีโร (มิตะสิทธิ์), การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาจริยศาสตร์ : กรณีการเปิดบ่อนการพนันถูกกฎหมายในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๗).

ผู้เล่นการพนันห่วยเอง (๒) ความเสียหายทางด้านฐานะการเงินและความสัมพันธ์ที่ไม่ดีของครอบครัว (๓) ขาดความเชื่อถือและนับถือที่มีต่อสมาชิกในชุมชนชนเมือง (๔) ขาดความมั่นใจในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของคนที่มาอยู่อาศัยในชุมชนในการแก้ปัญหา ชุมชนได้พยายามหาหลักการที่ดีโดยการนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้ในบางส่วน เพื่อเป็นการป้องกันและช่วยพัฒนาชุมชนให้เกิดความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ด้วยหลักพุทธธรรมบางประการที่เห็นว่าเหมาะสม ได้แก่ (๑) หลักการปกครองชุมชน (๒) หลักสร้างความสามัคคี (๓) หลักบริหารจัดการทรัพย์สิน (๔) หลักการแสวงหาทรัพย์ (๕) หลักสร้างและพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง (๖) หลักสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในชุมชน (๗) การส่งเสริมอาชีพแก่สมาชิกในชุมชน ให้มีรายได้เสริม^{๒๔}

รัตน์ สนแก้ว ได้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพนันในวรรณคดีสันสกฤตและวรรณคดีบาลี” พบว่า การพนันนั้นมี ๒ ประการคือ ประการแรก คิดว่าการพนันเป็นกีฬาบันเทิงของพระราชาอินเดียโบราณ การเล่นเกมจึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน ส่วนประการที่สองคือการพนันเป็นสิ่งชั่วร้ายที่เกิดจากกิเลสตัณหาของมนุษย์ มนุษย์มีความต้องการสมบัติทรัพย์สินเงินทองของผู้อื่น เขาจึงหาทางให้ได้มาโดยการเล่นเกมพนัน เขาจะพยายามทุกวิถีทาง ไม่ว่าจะด้วยการใช้ เล่ห์เพทุบายหรือ โดยการคดโกงทุกทาง

ในคัมภีร์ธรรมศาสตร์แบ่งการพนันออกเป็นสอง ประเภทคือ การพนัน “ทฤษฎะ” คือการเล่นที่ใช้อุปกรณ์ที่ไม่มีชีวิตเล่นกัน มี ลูกเต๋า เป็นต้น อีกประการหนึ่งคือการพนัน “สมาหะยะ” เป็นการพนันที่ใช้สิ่งมีชีวิตมาเป็นองค์ประกอบของการเล่นพนัน เช่น นก กวาง เป็นต้น นำมาต่อสู้กัน แล้วเจ้าของสัตว์ก็วางเงินเดิมพันกัน แรงจูงใจที่ทำให้คนกลายเป็่นนักการพนันมี ๒ ประการคือ แรงจูงใจภายนอก กับแรงจูงใจภายใน เมื่อนักการพนันเข้าไปเล่นการพนันแล้วมีผลกระทบตามมา ๑ ประการคือ ผลกระทบต่อบุคคล ต่อครอบครัว และต่อสังคม ผลกระทบส่วนใหญ่จะเป็นผลกระทบในทางที่ไม่ดี เช่น ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้สถานภาพทางสังคมเปลี่ยนไป บุคลิกภาพเปลี่ยนแปลงไปด้วย^{๒๕}

สรุปความว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยทุกวันนี้ นับวันมีมากขึ้น และมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น วิปริตผิดเพี้ยน และมีความรุนแรงมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะปัญหาทางด้านอบายมุขเป็นปัญหาที่ พุทธจริยศาสตร์กับสังคมจะต้องหาทางแก้ไขร่วมกัน ในปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมานั้นเนื่องมาจากสังคมไทยให้การศึกษาอบรมด้านศีลธรรมจริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนน้อยเกินไป และเมื่อเด็กและเยาวชนขาดการอบรมทางศีลธรรมจริยธรรมอันดีแล้ว เมื่อเติบโตเป็น

^{๒๔} พระโมฆิต สุขุมโร (คุ้มทั่ว), หลักพุทธธรรมเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมการเล่นการพนันห่วยในชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๘).

^{๒๕} นาย รัตน์ สนแก้ว, การศึกษาเชิงวิเคราะห์เรื่องการพนันในวรรณคดีสันสกฤตและวรรณคดีบาลี,

ผู้ใหญ่ก็จะกลายเป็นบุคคลที่พร่องในศีลธรรมจริยธรรมนำชีวิตของเขา การพนันเป็นปัญหาหนึ่งที่มามากขึ้นและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ที่เราราบและเห็นกันอยู่เสมอ เช่นปัญหาอาชญากรรมเป็นต้น ซึ่งมีเพิ่มขึ้นทุกปี เพราะคนไทยส่วนใหญ่ชอบสนุก ชอบเสี่ยงโชค ชอบการทำทาย จึงทำให้การพนันห่วยอย่างเช่น ห่วยหุ้น ห่วยใต้ดิน ห่วยยี้กี และห่วยบนดิน และรัฐบาลก็ยังมึนโง่บายเปิดจำหน่ายห่วยออนไลน์ให้ประชาชนให้มีทางเลือกในการเล่นการพนันอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งห่วยบนดิน (ห่วยออนไลน์) ยังมีการถกเถียงกันอยู่ว่า จะเป็นผลได้ หรือผลเสีย ต่อบุคคล ต่อสังคม หรือต่อ พุทธจริยศาสตร์อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาดังกล่าวต่อไป

๑.๖ วิธีดำเนินการวิจัย

๑.๖.๑ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาทางประวัติการพนันและห่วยออนไลน์ในสังคมไทย

๑.๖.๒ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาพุทธจริยศาสตร์กับอบายมุข

๑.๖.๓ วิเคราะห์และสรุปผลพุทธจริยศาสตร์กับปัญหาการพนันห่วยออนไลน์

๑.๗ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๗.๑ ทำให้ทราบประวัติการพนันและห่วยออนไลน์ในสังคมไทย

๑.๗.๒ ทำให้ทราบพุทธจริยศาสตร์กับอบายมุข ๖

๑.๗.๓ ทำให้ทราบพุทธจริยศาสตร์กับการพนันห่วยออนไลน์